

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neîncadrate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Duks Nachf.,
Hus. Angenfeld & Emeric Los-
ner, Reinrich Schloök, A. Op-
peik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
luțul. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare...

Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe tr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea. Piața mare
Bărgul Inului Nr. 30, stagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 248.

Brașov, Sâmbătă 8 (21) Noemvrie

1908.

Din cauza sfintei sărbători de Sâmbătă,
ziarul nu va apare până Luni sara.

Stare permanentă de războiu.

Tot mai mult iese la iveală că
în Balcani se joacă un joc foarte pe-
riculos din partea statelor mici ca și
statelor mari interesate, care poate
să aibă un sfârșit tragic. Ori cât de
mare energie ar fi în stare să docu-
menteze Sârbii și Muntenegrenii, în
situațiunea grea în care au ajuns as-
pirațiunile lor după evenimentele ce
au dat naștere anexiunii Bosniei și
Herțegovinei, nu se putea admite ca
ei numai pe rizicul barbei lor proprii
să ia o atitudine atât de provocă-
toare prin pregătirile lor de războiu
îndreptate pe față contra Austro-Un-
gariei. Este dar nu numai bănuială,
ci fapt neîndoios că atât Sârbia cât
și Muntenegru sunt încurajate prin
atitudinea acelei părți dintre puterile
mari semnatare, cari nu armoni-
zază cu politica austro-ungară spri-
nită de Germania, căci a vorbi
în genere de o politică orientală a
triplei alianțe este cam riscat azi
când se știe că Italia se codește
și consimțea la anexiunea Bosniei și a
Herțegovinei, așa că până în ziua de
azi încă n'a dat un răspuns la scri-
toarea prin care i-s'a anunțat faptul
sfârșit al anexiunii. Adevărat că
aceleși puteri, cari sunt — cum bine
se știe — Rusia, Anglia și Franța se
sunt încă rezervate intru cât privește
politica oficială ce o poartă cabine-
tele lor. Și acum de curând se ves-
tește că au făcut un pas colectiv, la
care s'a alăturat și Italia, admoniând
guvernele dela Belgrad și Cetinje să
nu provoace conflicte prin concen-
trarea de trupe la granițe și alte de
acestea. Știm însă prea bine din ex-
periență care este valoarea reală a
unor astfel de demersuri când inte-
resele divergente aduc cu sine ca
politica ce se face pe după culise să
paralizeze efectul unor pași întreprinși
în mod oficial, cum este cel amintit.

Nu ajută mult sfaturi de acestea dacă
de altă parte din Rusia și din An-
glia se atăță mereu și se dă nutre-
mânt speranțelor celor mai exagerate,
dacă la Petersburg se bate toba în
gata pentru înrolarea de voluntari,
cari să treacă în Serbia ca pe vre-
mile generalului Cernaiev, iar din
Londra se trimit agenții comitetului
balcanic să toarne oleu pe foc pre-
gătind astfel terenul pentru viitoarea
acțiune a statelor mari protectoare.
Toate acestea explică de ce Ser-
bia și Muntenegru merg înainte orbiș
și au creat deja la granițe o stare de
lucruri, care, cu toată rezerva extremă
ce și-o impune, silește pe Austro-
Ungaria să i-a contra-măsurile militare
foarte serioase. Dalmația e alarmată
de faimele că Muntenegrii plănuiesc
un atac neprevăzut, la care este în
mare grad expus Cattaro și jur. Se
naște întrebarea dacă Austro-Ungaria
mai poate să privească multă vreme
cu atâta toleranță la pregătirile mi-
litare ale Sârbilor și ale Muntenegri-
lor? Căci evădit că acolo în Balcani

se joacă un joc dublu și care cu tim-
pul poate să creeze o stare de lu-
cruri tot mai amenințătoare și mai
nefavorabilă unei intervențiuni armate
austro-ungare.

Neliniștea, ce au produs-o mișcă-
rile militare muntenegrene dela granița
Dalmației, a dat naștere unei panici
la bursa din Budapesta, care a făcut
ca și ziarele din capitala ungară să
se ocupe cu eventualitatea unui
conflict serios iminent. Unul din ace-
ste ziare, opozițional, o spune pe față
că acum e sigur că nici Aehrenthal
nu e profet, că închinăciunile ce i-lea
făcut „marea delegație națională“ au
mers în vânt și că cu cât trece tim-
pul cu atât se vede mai clar că aș-
teptările ce s'au pus în anexiunea
Bosniei și Herțegovinei se zădărnice-
sc una după alta, că se întâmplă
mai tot contrarul din ceea ce au spe-
rat — și ce este mai rău — au aj-
uns într-o stare permanentă de război.

Firește că această stare de lu-
cruri silește administrația de războiu,
să ia măsuri extraordinare pentru
punerea în stare bună de apărare a
corpului de armată ce se află la gra-
nița, ceea ce aduce cu sine prin forța
împrejurărilor înmulțirea contingentului.
Și aici e aici. Altă foaie maghiară gu-
vernamentală se plânge amară că
din toată poziția de putere mare a
monarhiei, care a făcut să se umfle
în pene de atâtea ori și patrioții îm-
pintenați, Ungurilor în realitate nu le
revine decât în ultima analiză: văr-
sarea de sânge și plata contribuției.

Și care soartea aceasta nu pe
toți locuitorii Ungariei îi privește, pe
cei cărora li-se hărăzește votul plu-
ral ca și pe cei încă desmoșteniți?
Ar fi bine, când ar învăța ceva pa-
trioții noștri din „marea delegație
națională“, măcar în astfel de mo-
mente, din experiența istoriei...

La peatra Libertății,

sfărâmată în noaptea de 3/4 Noemvrie v. 1908.

Sfărmat-au peatra, ce fost-a mărturie,
Când ceasul de noapte l-au prevestit tribunii.
Se bucură în zadar nemernicii, nebunii:
Sdrobit-au peatra, dar Libertatea-i vie!

Și crucea-ați sfărâmat, simbol sfânt de
credință
Al unui neam setos de zile mai senine.
In van, stafii de noapte cu sufletele haine:
Nu veți putea opri a zilei biruință!

Brașov, 7 Noemvrie v. 1908.

A. B.

Răspunsul Austriei cu privire la pro-
gramul rusesc al conferinței este, după
știri din Petersburg, redactat în termi-
ni cât se poate de măgulitori pentru guver-
nul rus. Austria își menține însă punctul
ei de vedere în chestia valorii conferinței.
Guvernul rus n'a răspuns încă dacă pri-
mește sau nu vederile cabinetului din Viena.

Principele Bülow la împărat. Despre
audiența principelui Bülow la împăratul
Wilhelm, care a durat o oră și un sfert,
ziarul „Reichsanzeiger“ află că cancelarul
a povestit împăratului cum s'au manifes-
tat sentimentele poporului cu prilejul pu-
blicărei convorbirilor imperiale în „Daily

Telegraph“ și apoi a dat explicații asupra
atitudinii sale în Reichstag. Împăratul a
ascultat pe cancelar cu mare băgare de
seamă și, fără a fi turburat, a declarat că
datoria sa cea de căpetenie este de a se
asigura statornicia politică a imperiului și
de a salvgarda responsabilitățile constitu-
ționale. Împăratul a aprobat explicațiunile
date de principele de Bülow în Reichstag,
asigurându-l de credința sa statornică.

„Norddeutsche allgemeine Zeitung“
află că imediat după reîntorcerea sa dela
Postdam, cancelarul a convocat mini-
sterul prusian într-o conferință confidențială,
în care a comunicat rezultatul rapor-
tului său la împărat. În același timp mi-
nistrul de interne d. de Fethman-Holweg
a făcut, după ordinele d. de Bülow comu-
nicări identice membrilor consiliului fe-
deral.

Toate ziarele germane aproabă una-
nim modul satisfăcător al aplanării crizei
de cancelar.

Alianța statelor balcanice. Într'un in-
terview acordat unui ziarist englez, Ali
Riza Bey a declarat că Turcia este în
orice moment gata a încheia o alianță of-
fensivă și defensivă cu statele din Balcani.
Această alianță ar însemna rezolvarea
definitivă a cestiunii balcanice. Se așteap-
tă ca guvernul englez să facă propuneri
în acest sens.

Deschiderea parlamentului turcesc se
va face cu solemnitate la 28 ale lunii cu-
rente pe ziua de Sâmbătă. Zvonul este
confirmat și în cercul junilor turci. De-
putații aleși vor fi de 270.

Desbaterea bugetară.

— Din dieta ungară. —

În ședința de Miercuri s'a început,
precum știm, desbaterea bugetului pro
1909. Desbaterea a fost introdusă de con-
tele Bathyány, care a adus înainte de
toate guvernului laude pentru alcătuirea
unui șir întreg de legi sociale și economice
din cele mai arzătoare. Treacănd apoi la
ceștiunile actuale pe ocupă în deo-
sebi cu cestiunea naționalităților și în deo-
sebi cu noi, Români, cari ne plângem ne-
contentit că suntem neîndreptățiți și asu-
priți și că ni se impută că conspirăm în
continuu cu România. Revocând apoi în
memorie faimoasa interpelație a contelui
Bethlen, în afacerea participării Românilor
din Ungaria la expoziția din București,
trage o paralelă între soartea Românilor
din Ungaria și a Maghiarilor din România.
Pe baza informațiunilor sale poate afirma
că Maghiarii din România sunt, în compa-
rație cu Românii din Ungaria, cum nu se
poate mai mașter tractați. În școlile ma-
ghiare din România de pildă, limba rom-
ână, istoria și geografia trebuie predate
în limba română de către învățători cua-
lificați de statul român. Dacă Maghiarii ar
procede astfel față de Românii de aici,
toată presa din Europa ar fi plină de
plângeri contra Ungurilor. Oratorul se
ocupă apoi mai pe larg cu starea bisericilor
și a seminarelor maghiare din Mol-
dova și constată că, deși în dieceza catolică
a Iașului se află 65.000 Maghiari, a fost de-
numit de episcop catolic un italian, care nu
numai nu știe nici o boabă maghiară dar lu-
cră direct în interesul romanizării credin-
cioșilor catolici maghiari (!). Pe baza ace-
stor constatări și dovezi șubrede, contele
B. ajunge la concluziunea, că Maghiarii
din Ungaria sunt cu mult mai „loiali“ față
de Românii de aici, decât Românii din
România față de supușii maghiari.

Trece apoi la presa din România și
susține că posta din România nu înmă-
nează foile maghiare abonaților, cu toate
că presa e liberă. Noi maghiarii suntem
cu mult mai „culanți“ față de naționa-
lități.

Dep. Brediceanu: Redactor maghiar
încă n'a fost închis în România!

Contele Bathyány trece apoi la re-
ferințele naționalităților din Austria, pe
care le descrie în cele mai negre culori,
și ajunge la concluziunea, că dacă statul
ungar ar dori să introducă și în Ungaria
astfel de referințe, aceasta ar fi o curată
sinucidere și prostie. Prin urmare apelează
la naționalități să înceteze cu politica lor
de până acum și să nu mai refuze mâna
păcii, care în atâtea rânduri li s'a întins
Românilor din partea Maghiarilor (Când?!
Not. Cul.) ci s'o strângă cu ambele mâni.

Oratorul trece apoi la cestiunile bud-
getare și declară în fine că primește bud-
getul.

După o pauză de zece minute nota-
rul chiamă la cuvânt pe dep. Dr. Vaida.

Dep. Dr. Vaida: Onorată Cameră!
(Strigăte din stânga: Să eșim afară!)

D. Nagy György: Să eșim! Nu as-
cultăm pe acest mizerabil în parlamentul
maghiar!

Președintele: Chem la ordine pe dep.
Nagy. (Zgomot).

Markos Gyula: Acest om ar trebui
să se ascundă!

Președintele: Chem la ordine pe dep.
Markos.

După aceste grațiozități și după ce
deputații maghiari și sași părăsesc sala
la cuvântul dep. Dr. Vaida. (În dietă au
mai rămas deputații naționaliști și câțiva
dep. croați).

Intr'un discurs mai lung și demn
dep. Dr. Vaida replică contelui Bathyány
reducând la adevărată lor valoare aser-
țiunile acestuia. Înainte de toate constată,
că pe baza experiențelor din trecut nu
se pot lua în serios voința și hotărârea
de împăcare cu Românii a partidelor ma-
jorității. În ce privește provocarea la re-
ferințele din România — un obicei de
altfel foarte vechiu al deputaților maghiari
— oratorul nu înțelege în ce nex poate fi
aceasta întrebare cu aceea, că aici în Un-
garia bună e sau rea soartea Românilor,
pentru că e cu totul alta stuația maghia-
rilor din România, decât a Românilor din
Ungaria. Oratorul explică apoi aceasta
mare deosebire și aduce exemple despre
traul mulțumit ce-l duc Ungurii sub oblă-
duirea statului român. În ce privește în-
tinderea mâinii de înfrățire — a zis dep. V.
— aceasta nu e o cestiune actuală. Însă
peste 10—20 ani ea va fi actuală și lu-
crurile se vor desvolta astfel, că ne vom
întinde mâna frățescă, pentru că se vor
schimba raporturile de putere ale monar-
hiei față de trecut.

În continuare oratorul se ocupă cu
pozițiile nereale ale bugetului și arată
cauza stărilor neregulate bugetare, cari
denotă un regres pe toată linia. Nu pri-
mește bugetul. (Aceasta parte a discursu-
lui vom resuma-o într'un număr viitor).

În ședința de ieri, Joi, a dietei a luat
cuvântul dep. C. Brediceanu. Vorbind de
politica de împăcare oratorul e de părere
că poporul maghiar n'a fost nici când con-
dus de șovinism și că sentimentul de drept
al poporului maghiar a pretins în totdea-
una egalitatea de drept în stat și pacea
între naționalități. Oratorul spune, că tre-
buie căutate aceste puncte de atingere, nu
însă deosebirile, cari sunt în mod artificial
exploatate în defavorul unei împăciuirii
cinstite și pe cari le are exclusiv în ve-
dere politica actuală de guvernare. Pre-
zența deputaților naționaliști în dietă ur-
mărește chiar realizarea unirei și a senti-
mentelor comunității de interese, pentru
care vor lucra în totdeauna. Critică apoi
diferitele poziții bugetare și declară că
nu primește bugetul.

Contra bugetului a mai vorbit dep.
croat Zagorac în limba croată.

Complicațiunile în Orient.

S'a crezut până acuma că amenințările cu război ale Sârbilor și ale Muntenegrenilor n'au alt scop decât făcând mare zgomot cu nemulțumirea populațiilor acestor țări, să stoească cât mai mult în favorul lor dela viitoarea conferință europeană. Astăzi aceste amenințări și pregătiri de război în amintitele state mici balcanice capătă o înfățișare mult mai serioasă și mai ales pregătirile militare ale Muntenegrului au produs îngrijiri în cercurile politice și militare din Viena, unde în urma ultimelor evenimente din Balcani este convocat pe Duminecă un mare conziliu de miniștri, la care vor lua parte guvernurile ambelor state dualiste.

Știrile nefavorabile din zilele ultime au produs la bursa din Budapesta panică așa că de-odată hârțile de valoare au scăzut în mod simțitor.

Pregătirile de război ale Muntenegrului.

Cele dintâi știri autentice despre pregătirile militare muntenegrene și urmările lor le-au adus foile cehe din Praga. »Narodni Listy« a primit din Cattaro veștea că Muntenegrenii sunt gata de război. Legăturile cu Cattaro sunt de 3 zile întrerupte și pe muntele Lofscen dela graniță, care predomină Bocche di Cattaro, Muntenegrenii au așezat tunuri de calibru greu îndreptate spre Cattaro și forțurile de acolo. Familiile ofițerilor și funcționarilor din Cattaro au plecat deja iar arhivele militare și administrative au fost transportate de acolo. Bisericele catolice din localitate și-au dus comorile lor spre a le asigura la alte puncte ale Dalmației. Muntenegrenii nu mai vin la târgul din Cattaro.

»N. Fr. Presse« primește din Cattaro cu data de 18 Nov. știrea, că întreaga populațiune bărbătească din Muntenegru a primit arme și munițiuni; că de-alungul frontierii muntenegrene sunt așezate sentinele, că în sânul populațiunii domnește o dispozițiune războinică, că mulți Muntenegreni din străinătate s'au întors în patrie, cu toate acestea — zice — comunicația poștei pasagerilor și a mărfurilor între Cattaro și Muntenegru e normală, nu s'au întâmplat neorândueli și demonstrațiuni în Cattaro, iar locuitorii austriaci din Bocche di Cattaro sunt liniștiți.

Se asigură că ministrul-președinte muntenegrean, Dr. Lazar Tomandovic, a zis cătră un ziarist sârb, că dacă Europa nu va da dreptate Muntenegrului, acesta va recurge la mijloacele extreme. »Dacă conferința puterilor nu va rezolva cesțiunea bosniacă în sensul nostru, atunci vom pretinde pentru noi Herțegovina și teritoriul dele Ragusa«.

»Correspondența croată« aduce știrea că tunurile muntenegrene așezate pe muntele despre Cattaro se află acolo de 3 săptămâni. Din-sus de Cattaro se văd nu mai puțin decât 40 de tunuri îndreptate spre Cattaro, Gorazda, Wirmac și Crkveice între care se află și cele 6 mari tunuri diruite Muntenegrului de Italia, cari se pot deosebi bine cu ochianul. Poporațiunea bocheză e cuprinsă de mare iritație mai cu seamă de când nevestele ofițerilor au părăsit Cattaro.

Din Ragusa se anunță, că mai multe sute de lucrători muntenegreni s'au reintors în zilele din urmă, mai ales din Bulgaria, mergând peste Ragusa la Cetinje. Ei spun că au fost chemați în patrie fiindcă are să fie război. Soțiile și copiii ofițerilor austro-ungari garnizonati în Cattaro sosesc în Ragusa. Nu știu să spună însă nimic despre întâmplări extraordinare.

Armata muntenegreană se împarte în trei clase: armata activă, rezerva și trupele de intențență. În război se formează 11 brigade ale armatei active, dintre cari fie-care are 4-5 batalioane, un batalion de rezervă și o baterie de munte. Continutul de război al armatei muntenegrene se poate calcula cu 37.000 oameni, dintre cari 27.000 sunt numai din prima chemare.

Pregătirile și dispozițiile în Serbia.

Știrile despre măsurile militare luate de guvernul austro-ungar au făcut în Belgrad mare impresiune. Marți s'a ținut în Conac un conziliu militar la care au luat parte regele, prințul de coroană Gheorghe și toți generarii din garnizoană. S'a discutat despre cesțiuni de înarmare. Material de război continuă a fi adus în țară pe la Zibesce.

»Petersburskaia Gazeta« anunță că în Petersburg s'a constituit un birou central pentru angajarea de voluntari ruși, cari să meargă în Sârbia. Biroul se află pe Litciny-Prospekt și e deschis toată ziua. E mare numărul celor ce se anunță ca voluntari: ofițeri, studenți, lu-

crători; chiar și fete se angajază. În Moscova acțiunea de primire de voluntari e condusă de panslavistul Cerep-Spiridovici.

Din Serajevo sosește știrea că Sârbii și-au înființat la granița depozite complete de arme a căror punct central este mânăstirea Banja.

Președintele comitetului balcanic din Londra, Bukston se află în Belgrad. La un prânz ce l'a dat ambasadorul englez din Belgrad, Whitehead în onoarea lui, a luat parte și prințul de coroană Gheorghe, care a vorbit mult cu Bukston.

»Ungaria în sec. XX-lea«. Unul din mijloacele prin cari oligarhii de azi caută a sprijini și a-și lua în apărare acțiunea distrugătoare față de celelalte popoare sunt:

Scrierea de cărți politice, economice, sociale din partea unui jurnalist pericinat ajuns în străinătate la oarecare nume, plătit scump de guvernul unguresc sau un »politician« trimis expres pentru asta în străinătate (Méray Horvat K.) posesor al cutărui ordin de mare influență în cercurile politice ș. a. Acum a apărut în Paris una dintre cărțile de felul acesta, intitulată »La Hongrie au vingtième siècle«, studiu economic-social de M. Renué Gounrad, care poartă titlul de cetățean de onoare, care indică în destul competență sa în astfel de materii și totodată simpatia sa »pentru poporul maghiar«. Iată ce zice »Figaro«: După autor Ungurii se plâng cu drept de a fi puțin cunoscuți în Europa și cu deosebire în Franța, unde se știe foarte puțin despre țara lor din punct de vedere general, sau cel puțin economic (unde-s banchetele?) »nevorbind nime despre viața interioară și zilnică a locuitorilor, de lucrurile lor, de tentativele lor practice, despre reușitele și speranțele lor în sfera producțiunii, această ignoranță de ordin economic își are cauza în genere în marile evenimente politice...« Minune, cartea nu se îndreaptă contra noastră. Se tot plânge. Noi le zicem: dați d-lor banchete, chemați și pe Francezi, ameuțiți-i cu vin unguresc și veți auzi lauda... dar numai în decursul beției. Trezia vorbește altfel despre Dvoastră.

— Încă ceva. Revista ungurescă cu limbă franceză a contelui Apponyi, ce apare de câteva luni la Bpesta, traduce cartea despre naționalitățile din Ungaria a lui Balogh Ernő. Scopul îl știți. Dar, că va ajunge la ceva rezultat, nu cred.

Cronici teatrale.

București, 6 (19) Nov.

Teatrul Național debutăseamă a făcut un pas înainte — și înapoi nu va mai da nici-odată. Vremile mai nouă ne-au dat nu numai piese nouă (originale sau traduceri) dar ne-au dat public nou, cu spirit nou și sănătos, ne-au dat alte norme de conducere în teatru, altă înțelegere a rostului său, atât din partea direcției, ca și din partea artiștilor, dar îndeosebi din partea publicului, care și-l'a avut așa cum l'a dorit — și dacă va fi mai pretențios va putea avea și mai mult.

Trebue să se știe însă că la Teatrul Național s'au grupat cele mai prețioase și s'ar putea spune — prea multe talente. Bunul mers al primului teatru românesc, al primei scene românești se întemeiază în primul rând pe aceste talente, cari sub conducerea d-lui Pompiliu Eliade i-au dat prestigiul cuvenit.

În abia o singură lună (dela 27 Sept. până la 31 Oct.) încassarile s'au urcat la 56.000 lei. În aceeași perioadă din anul trecut, sub conducerea d-lui Davila, ele s'au urcat la 49.000. Și acesta de altfel era un progres, căci în nici unul din anii anteriori nu s'au urcat la o așa sumă încassarile dintr'o singură lună.

A venit dar timpul ca să credem că Teatrul Național nu va mai fi o povară pentru ministerul instrucțiunii publice, ci, dimpotrivă, că el va putea da, în fie-care an, frumoase excedente, cari vor putea fi folosite pentru arta românească.

Și va trebui să vie și timpul acela, când artiști din România vor putea trece în Ardeal spre a folosi artei, limbii și în general culturii românești, care este bunul nostru comun, dar cel mai mare bun totodată.

De aproape două săptămâni la Teatrul Național alternează Palimentul lui Björnson cu Guérin Notarul de Emile Augier traduce în românește de Brătescu-Voinești. E poate comedia cea mai bună din câte s'au jucat în această stagiune.

Acțiunea se concentrează și se desfășoară din actele săvârșite de acest notar, dintr'un orașel de provincie, acest om ma-

terialist, șiret, fără multe scrupule, cu morala lui burgheză și cu disprețul său suveran pentru ori-ce alte merite în afară de acelea, cari îmbogățesc; disprețuitor chiar pentru calitățile fiului său care, tocmai grație acestor calități ajunge colonel la vârsta de 33 de ani. Pentru el însă adună necontenit, speculează, urmărește un castel de a căru stăpânire e asigurat; e castelul unui nobil scăpătat foarte iubit și stimat — cu fiica lui dimpreună — de chiar fiul notarului, colonelul. Dar notarul nu se gândește de loc să câștige acest castel prin căsătoria fiului său cu moștenitoarea, al cărei tată desechilibrat umblă după descoperiri cheltuiindu-și și puținul ce-i mai rămăsese. Notarul vrea să se înrudească cu o bogată văduvă din lumea mare, care de altfel ține mai mult la castel decât la colonel, dar care, speră notarul, ar putea mult să-l ridice pe fiul său iar pe el, pe Guérin, însuși, l'ar putea face la nevoie deputat sau alt-ceva, indiferent...

Lucrurile ies însă cu totul pe dos. Tânărul după-ce se înapoiază din război, din Mexic, preferă mai bucuros pe fata ruinată tocmai de tatăl său. Colonelul răscumpără castelul, își ia mama și pleacă împreună cu bătrânul și ficalul pe care o ia în căsătorie. Dar Guérin, notarul, cu toate-că a rămas singur, se mângâie exclamând: »In sfârșit acum pot trăi și eu pentru mine«.

Sâmbăta trecută apoi s'a reprezentat *Năpasta* lui Caragiale și una din comediiile lui bune: *Noaptea furtivoasă*.

Cea dintâi s'a dovedit și de rândul acesta a fi o dramă care face cinstă literaturii românești. E o dramă din viața simplă a satelor — și tocmai de aceea meritul autorului e mai mare.

Cât privește apoi *Noaptea furtivoasă* care ca și *Scrisoarea pierdută* ne zugrăvește mentalitatea și moravurile »cetățenilor« tipici ai lui Caragiale, ea te face să râzi sănătos și mult mai cu haz decât la niște comedii în cari comical rezultat din jocuri de cuvinte sau din contraste căutate — aici râzi fiind-că aceea ce țese arată comic e însă-și viața caragioasă cum o știm a cetățeanului »care ține la onoarea lui de familist«, sau care vrea »să fie trădare, dar să știm și noi« sau *ține mult să ne avem și noi falitiu nostru*.

STIRILE ZILEI.

— 7 Noembrie v.

Principele moștenitor al României în Viena. Prințul de coroană Ferdinand al României a fost primit Joi la Viena cu mare pompă. Se adunase un public imens înaintea gării și pe strade. O companie din regimentul de infanterie »Arhiducele Francisc Ferdinand Nr. 19«, a făcut onorurile militare. Cu mult înainte de a sosi trenul s'au adunat comandanții militari din capitală, apoi legațiunea română în frunte cu ambasadorul Nicolae Mișu, membrii delegațiunii române pentru încheierea convenției comerciale, apoi locotenenții români cari serveau în regimentele austro-ungare: Ciuc, Leon, Candiani, Lascarov, Ghiormăneanu și Tari, consulatul general român și șefii de comunicațiune a căii ferate. La 1¹³⁰ a sosit arhiducele Francisc Ferdinand cu adjutantul său, apoi arhiducii Ferdinand Carl, Leopold Salvalor, Friederich și Karl Stephan cu adjutanții lor. Împăratul îmbrăcat în uniforma de mareșal austro-ungar cu marea cruce a »Stelii României« a sosit în urmă însoțit de adjutanții generali: conții Paar și Hoyos. După sosirea trenului (la 2 oare 29 min. p. m.) principele moștenitor Ferdinand al României îmbrăcat în uniformă de colonel al regimentului ces. reg. de infanterie Nr. 6 cu cordonul marelui cruci a ordinului Stului Ștefan a părăsit îndată vagonul de salon urmat de adjutanții săi majorul Berindeiu și de căpitanul Șuțu. Salutarea între împărat și oaspele său a fost foarte cordială. Cea dintâi întrebare ce i-a adresat-o împăratul principelui moștenitor român a fost: cum se află regele Carol și regina Elisabeta? la care a primit un răspuns mulțumitor. Împăratul a prezentat principelui moștenitor pe arhiducii și pe cei din serviciul de onoare iar principele Ferdinand a prezentat Monarhului suita sa și a salutată apoi pe ambasadorul român și personalitățile ce erau prezente și mergând la dreapta împăratului, între sunetele imnului român a trecut pe dinaintea frontului companiei de onoare. După aceea împăratul cu oaspele său între strigătele de »Hoch« ale publicului număreros au plecat într-o trăsură cu doi cai la palat. În alte trei trăsură au urmat adjutanții. Principele moștenitor român a descălecat în apartamentele cele mari

pentru străini ale Burgului. După sosit i-s'a dat un dejun *à la Camera*. La seara împăratul a dat în onoarea principelui moștenitor român un prânz familiar în mica galerie dela Schönbrunn, care în frunte cu arhiducele Francisc Ferdinand și cu arhiducesa Maria Annunziata au luat parte toți arhiducii și toate arhiducesele prezente în Viena. În același timp s'a dat o masă de mareșal, la care a fost invitată suita română și unde serviciul de onoare a fost făcut de câteva dame demnitate ai Curții. O oră după sosit principele moștenitor român a făcut Belvedere o vizită arhiducelui Francisc Ferdinand, care a durat o jumătate de oră. Seara, după prânzul familiar dela Schönbrunn, principele Ferdinand a vizitat opera Curții.

Alegerile pentru congres. Deputații mireni la congresul național bisericesc s'au ales în arhidieceză următorii domni: cerc. Sibiu: Parteniu Cosma, director banca »Albina« în Sibiu. II. cerc. Săliște: Dr. Nicolae Comșa, medic în Săliște. III. cerc. Sebeș: Ioan de Preda, adv. în Sibiu. IV. cerc. Alba-Iulia: Mihai Cirlea, not. pu. reg. în Abrud. V. cerc. Deva: Dr. A. Vlad. dep. diet., adv. în Budapesta. VI. cerc. Hațeg: Dr. Nicolae Vecerde, dir. »Albina Brașov. VII. cerc. Iia: Dr. Ștefan Rozvan, adv. în Iia. VIII. cerc. Geoagiu: Dr. Ioan Marghita, adv. în Geoagiu-inf. IX. cerc. Zarand: (nu știm rezultatul). X. cerc. Câmpeni: Dr. Vasile Preda, adv. în Câmpeni. XI. cerc. Turda: Lazar Tritean, ref. șco. Sibiu. XII. cerc. Cluj: Vasiliu Almășan, adv. în Cluj. XIII. cerc. Solnoc: Gavr. Buzura, adv. în Lăpușul-ung. XIV. cerc. Bistrița: Dr. Vasile Pahone, adv. în Bistrița. XV. cerc. Târnave: Dr. Dionisiu Roman, adv. în Mediaș. XVI. cerc. Sighișoara: Virgil Onițiu, dir. gimn. Brașov. XVII. cerc. Treiscaune: Dr. Iancu Mețianu, proprietar în Zărnești. XVIII. cerc. Brașov: Arsen Vlaicu dir. școlii comerc. în Brașov. XIX. cerc. Bran: Ioan cav. de Pușcariu, judecuria reg. în penz. în Bran. XX. cerc. Făgăraș: Dr. Ioan Șenchea, adv. în Făgăraș.

Un jubileu serbat de Români în Viena. Primim dela Viena încunostințarea că acolo un comi et intim compus din d-nii: Alexandru Lupu general i. p., Dr. Lazar Popovici, Dr. Virgil Cioban, Mihai Popovici, arhitect Cesar B. Poppovits, luat inițiativa pentru ca colonia română vieneză să manifesteze sentimentele ei de stimă și dragoste față de vechiul și meritosul ei membru Dr. Sterie N. Ciurcu cu ocaziunea aniversării împlinirii de 40 de ani ai etăței sale. Fata ce se zice în unele alte în scrisoarea ce o primim dela inițiatorii acestui jubileu: — »De 40 ani mele d-lui Dr. Sterie N. Ciurcu a stat în fruntea tuturor mișcărilor culturale și politice ale Românilor din Viena, părtaș zărilor senine, neclintit în vremile de război. Vorba și fapta d-lui Dr. Sterie N. Ciurcu au fost întodeauna directiva vârilor coloniei române din Viena. Astăzi când după o viață neobosită împlineste de ani, datorii suntem să răsplătim d' merit vrednicia, și să-i aducem prinos nostru de stimă și de dragoste Din îndemnul acesta un comitet intim a stabilit următorul program: *Vineri în 27 Noembrie 1908 st. n. la 12 oare a. m. o comisie va transmite iubilarului felicitările Românilor din Viena și va preda o plachetă comemorativă. În aceeași zi la 8 oare seara un banchet festiv în sala albă a restauratului »Riedhof« VIII. Schlüssel-gasse 14.*

Cazul Vaida. Ziarul »Az Ujsg« aduce știrea, că alaltăieri cu ocaziunea discursului roștîț de dep. Dr. Vaida la desbaterea bugetară s'a discutat din nou în culmele dietei cazul dep. Dr. Vaida. Dep. Dr. V. Lucaciu, care a luat parte la această discuție, a observat, că atunci când Dr. Vaida a fost dat afară cu forța din diete dănsul n'a fost deputat, în schimb însă a fost deputat, ca să fie examinat din nou cazul Vaida. Dacă Vaida este într'adevăr vinovat, a zis Lucaciu, să nu mai aibă loc în parlament, dar nu merge ca un membru al dietei să fie în astiel de mod înzultător.

În urma numărăoaselor accidente pe căile ferate ungare, cari s'au ivit în timpul din urmă, ministrul de comerț a adresat direcțiunilor căilor ferate un energie circular, în care se arată, că ultimele accidente pe căile ferate ungare au fost provocate aproape exclusiv din *neglijența impiegaților*. Din cauza aceasta ministrul îndrumă direcțiunile să procedeze cu cea mai mare severitate în contra celor noi și să-i destitue imediat din post. Printr'un alt ordin al ministerului de comerț se disocia reuniunile impiegaților căilor ferate, căci prin aceste reuniuni se slăbește disciplina impiegaților și prin urmare ele contribuie la numărăoasele catastrofe din timpul din urmă.

Cea mai nouă catastrofă pe căile ferate ungare s'a întâmplat alaltăieri seara în stațiunea Solnoc. În urma nefuncționării unui aparat de semnale trenul accelerat de Arad s'a ciocnit cu trenul-omnibus din Szentes. Doi călători sunt greu răniți iar doi mai ușor.

Vapoare de războiu pentru Turcia. Ziarul »Sabah« anunță că guvernul otoman va lansa în curând douăzeci și patru de vapoare noi de războiu.

Baloane suspecte. Ziarul »Echo de Paris« enumără baloanele germane cari s'au coborât în Franța din luna Aprilie până acum și declară că e vorba de încercări de spionaj, cari nu pot fi tolerate mai mult de guvernul francez care, se știe, a protestat la Berlin în această privință, dar înzadar. Acum e timpul să se ia măsuri severe spre a pune capăt acestei năvăliri, care este un pericol pentru Franța.

Wilhelm II. profet. Împăratul Wilhelm vrea să fie nu numai inventator, un mecenat, un făuritor de planuri de luptă pentru țări străine, el este totodată profet. Pătrunde cu ochiul său ager în viitor și numește, dacă e bine dispus, pe cei mai mari oameni ai secolului. În săptămâna trecută contele Zeppelin a avut deosebita onoare de a fi sărutat de 3 ori de împăratul Wilhelm și însemnat ca cel mai distins om al secolului XX. Dacă zice ceva împăratul Germaniei, e mă rog, lucru neîndoios; toți ceilalți așadar, cari prin oarecari fapte ar dori să folosească restul însemnat al secolului își pot pune pofta în cui: omul cel mai mare a fost deja aflat de împăratul Wilhelm.

Bilete de intrare pentru reprezentanții d-nei A. Bărsescu-Radovici se află de vânzare în librăria A. Mureșianu.

O specialitate austriacă. Pentru cei ce sufer de stomac se recomandă folosirea prafurilor veritabilei Seidlitz ale lui Moll, ca o doftorie de casă probată ce întărește stomacul și promovează mistuirea. O cutie 2 cor. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll, Iferantului curții c. și r. Wien I. Tuschlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară expres preparatul Moll, cu marea de seut și subscriere. — (5)

Suntem rugați a da loc următoarei scrisori:
București, 26 Octomvrie, 908.

Onorată Redacție!

În numărul dela 24 Octomvrie a. c. al »Tribunei« văd că un anonim »Carpătîn« se ocupă de mine. Ascuns după gard el m'atacă pe tema de »buna reputațiune« și de a »feri sfânta cauză a românismului« de o »compromitere« (!) prin mine și alte insinuațiuni perfide de teapa aceasta. Deoarece eu nu mă pot adresa în parte fiecărui membru al valoroasei societăți »Carpătîi«, ca să găsesc pe mascatul »Carpătîn«, vin a declara pe aceasta cale, că eu cu anonimi — și încă atât de mizerabili — nu pot sta de vorbă. Dacă individul din cestiune ar ținea la buna sa reputațiune și la prestigiul »sfinte cauze românești« — cât se îngrijește de buna mea reputațiune și de »sfînțenia cauzei române«, pentru care eu am sacrificat întreaga mea avere — nu mi-ar fi vorbit din tufă, din întunerecul unei mișelești anonimități. Din cauza aceasta potarea lui o consider ca o lașitate infamă și de astfel de figuri mizerabile n'am decât cea mai completă scârbă. De aceea îl invit pe pretinsul »Carpătîn« să iasă la lumina zilei, — dacă-i dă mâna. Până atunci primească expresiunea completului meu dispreț.

Iar deocamdată pentru lămurirea publicului român declar:

Pentru persoana mea n'am primit și n'am întrebuințat nici când nimica. Nici dela societatea »Carpătîi« și nici dela alte corporațiuni ori persoane. Nici în patria mea cu atât mai puțin în România. Dacă până acum nu mi-am putut aranja datoriile private și publice — specificate în numărul dela 18 Octomvrie al »Tribunei« — e de a se atribui chiar imprejuriării, că petrecerea mea și acțiunea mea publică în Țară mi-a reclamat astfel de jertfe, încât în momentul acesta nu sunt în stare a corespunde de-odată tuturor îndatoririlor mele. Chiar din cauza aceasta încă din luna August a. c. am făcut pașii necesari la autoritățile din Ungaria, ca să mi se acorde înainte de a fi internat în temniță câteva zile libere după ce voi sosi acasă.

Zilele trecute însă primii dela apărătorul meu următoarea scrisoare:

Domnule Colegă! În urma cererii D-Tale am intervenit la forul competent. Fără nici un rezultat însă. Prin urmare: Pentru ați putea face pedeapsa în Oradea-Mare, trebuie să ne mai adresăm ministru-

lui de justiție. Tot lui trebuie să ne adresăm în cestiunea amânării de câteva zile. Fără această amânare acordată în zadar vei încerca să te prezinți acasă, deoarece momentan vei fi deținut și internat în temniță. Cu stimă: Dr. Eugen Răzvan m. p., avocat.

Firește m'am adresat din nou apărătorului meu și intervină momentan la ministrul de justiție, accentuând însă, că ori care ar fi răspunsul ministrului, mai mult de două săptămâni nu voi aștepta, ci deja la Predeal mă voi pune la dispoziția autorităților ungurești. Dar și până atunci — în ciuda tuturor mizeriilor întâmpinate — mă voi nizu să-mi aranjez de aici toate afacerile și în special pretenziunea »Tribunei« și a »Victoriei«, cari atâta mă șicanează în public pe tema îndatoririlor ce le am față de aceste corporațiuni, le voi achita la tot cazul.

Sunt deci amenințările »Tribunei« nu numai de prisos, dar paremi-se și nemeritate, de oare ce chiar redacția »Tribunei« bine trebuie să știe, că eu nu numai în Ungaria, ci și în România altfel de propagandă am întreprins pentru cauza națională, pentru presa noastră din Transilvania și în special pentru »Tribuna«.

Iar întru cât conducătorii naționali din Transilvania și cu deosebire domnii, cari stau în fruntea »Tribunei« nu sunt satisfăcuți cu activitatea și jertfele mele de până acum, au voie deplină să-și împlinească promisiunea de a reveni la »amănuțe, cari să mă pună într-o lumină mai mult decât nefavorabilă«.

Mulțumesc frumos de tratament și apreciere.

Dr. A. P. Lascu.

CONVOCARE. Prin aceasta se convoacă adunarea gen. a casinei române de lectură din loc pe Duminecă 22 Nov. st. n. la 6 oare d. p. în localitatea casinei cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării prin director. 2. Desemnarea verificatorilor procesului verbal. 3. Raportul biroului despre activitatea comitetului pe 3 ani. 4. Raportul casarului. 5. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea socotelilor pe anul viitor. 6. Propuneri. 7. Abzicerea biroului și alegerea noului birou pe trei ani. 8. Închiderea adunării.

Cluj, la 14 Nov.
Dr. E. Dăian, director.
Dr. A. Frâncu, secretar.

Dr. V. Porușin, cassar.

Varietăți.

Aero-Clubul francez a hotărât, pentru anul 1909, organizarea unei curse de aeroplane. Premiul cel mare s'a fixat la 100,000 de franci. Condițiunea principală a acestui concurs e străbaterea distanței dintre două orașe.

Sumele numeroaselor premii destinate în acest an pentru încurajarea navigației aeriene trec de un milion de franci.

Stăruințe și jertfe! în adevăr mari se fac pe rând fiindcă Francezii, Englezii, Germanii și Americanii, voesc fiecare să aibă mândria că au găsit ultima formulă pentru rezolvarea acestei probleme.

...Totuși se pare că în Germania se muncește în această direcție mai stăruitor și mai temeinic. Publicul ia o mai însemnată parte în toate feliurile. Societatea germană Zeppelin, pentru construirea de dirigeabile, are până în prezent un capital de 7.500.000 de franci. Intemeiat pe aceste mijloace Zeppelin a întemeiat o societate însărcinată cu construirea mai multor noi dirigeabile.

Un întins teren a fost cumpărat la Friedrichshafen cu suma de 425.000 fr. pe care se vor instala atelierele în cari se va începe construirea a 8 dirigeabile odată; 200 lucrători au fost angajați în acest scop.

Cel dintâi balon proiectat va trebui să aibă 136 metri lungime, 11 metri diametru, 12.15 m. c. de volum și va trebui să poarte 9 sau 10 persoane în timp de 24 de ceasuri.

Bărbatul cu o largă cultură și cunoscutul umanitarist și pacifist J. Novicon publică sub titlul: *Problema mizeriei și fenomenele economice naturale* o lucrare documentată de cel mai mare interes, prin datele ei, pentru sociolog, pentru economist, pentru omul politic și pentru ori cine simte preocupare de problema suferințelor omenești.

Afirmările lui sunt eloquente prin cifrele cari le confirmă. Astfel din 1000

oameni (socotind pe toți cari trăesc pe pământ) 10 trăesc în lux (deci în trândăvie sau — cum s'ar zice — din sudoarea altora) 90 în îndestulare, iar 900 în sărăcie, care din nefericire are nenumerate grade, începând cu acel care se hrănește, se îmbracă și se adăpostește în urma celor mai grele sfurtări ce le face pentru sine și pentru ai săi — și isprăvind cu acel care moare de foame la Londra sau în alte centre ale civilizației sunătoare.

Alte date: în Paris sunt 780.000 de locuințe cu mai puțin de 5 odăi, din acestea 315.000 cu o singură odaie, odaie în care de bună seamă locuiește o familie săracă compusă din cel puțin 5 persoane.

Populația pământului ar putea consuma 300 de miliarde de kilograme de grâu — și în realitate consumă 85, adică atâta cât se produce astăzi. Ar avea trebuință de 75 miliarde kilograme de zahăr și se produc numai 12.

Două treimi din omenire sunt nesuficient îmbrăcați, neîndestulător apărați împotriva frigului sau neîndestulător acoperiți. Pentru a-i îmbrăca pe aceștia ar trebui 9 1/2 miliarde de kilograme de bambac. De fapt se produc 4 miliarde.

Autorul arată apoi felul în care socialismul interpretează și înțelege să rezolve această problemă. Ea nu se poate rezolva prin așa numita repartiție egală a produselor cum o pretinde socialismul, ci prin mărirea producției tuturor articolelor neîndestulătoare astăzi, apoi prin înlăturarea spiritului de cucerire și robire economică a capitalurilor, prin împiedecarea spoliiațiunii de ori-ce soi, așa numitei protecțiuni etc.

La sfârșitul studiului apoi autorul propune următoarea soluțiune: alianța celor șapte mari națiuni civilisate cari să aducă în locul anarchiei economice și sociale de azi ordinea și siguranța și să dea puțința de a se produce atâta ca să satisfacă trebuințele imediate ale omenirii întregi, înlăturând astfel în mod definitiv problema mizeriei.

M.

ULTIME ȘTIRI.

București. 20 Nov. În cercuri bine informate se afirmă, că cestiunea acordării drepturilor politice locuitorilor din județele Constanța și Tulcea este pe punctul de a fi rezolvată în sensul extenziunii regimului constituțional în Dobrogea. Toți miniștrii sunt de acord asupra principiului și chiar asupra modalității aplicării sale. Este foarte probabil că această reformă va fi anunțată prin Mesagiul de deschidere a Corpurilor Legiuitoare.

Viena. 20 Noemvrie. Principele Ferdinand al României a făcut în deurgăției aeriene trec de un milion de franci. Stăruințe și jertfe! în adevăr mari se fac pe rând fiindcă Francezii, Englezii, Germanii și Americanii, voesc fiecare să aibă mândria că au găsit ultima formulă pentru rezolvarea acestei probleme.

Ragusa. 20 Nov. Știri din Cattara anunță, că măsurile militare luate de trupele austriace sunt astfel, încât un atac din partea Montenegruului poate fi respins cu succes până la sosirea de noi trupe. Trupele austriace sunt consignate.

Viena. 20 Noemvrie. — Episcopii dalmatini, cari se află aici, spun că situația în Montenegro nu e atât de gravă cum se crede. Adevărat este însă, că Montenegrii se înarmează. Deocamdată orașul Cattaro nu este însă amenințat.

Budapesta. 20 Noemvrie. Curia a respins toate recursurile în procesul omorului dela Danos și astfel s'a ridicat la valoare de drept sentința tribunalului din Budapesta.

Roma. 20 Nov. Din Sicilia și Calabria se anunță mari inundații din cauza unor ploii torențiale. Localitățile Noto și Rosolini sunt în parte inundate. Pagubele sunt considerabile. O casă s'a prăbușit peste 5 oameni. Trei cadavre au fost scoase de sub dărâmături. La Riposto pagubele cauzate de furtună sunt deasemenea mari. La Giarre numeroase case au

fost ruinate. Sunt 2 morți și 3 răniți. La Riposto 20 case au fost dărâmate; sunt 2 morți, 20 bărci au fost regăsite, însă nu se știe soarta echipajului. Știri din Giardini și Tavrimia anunță că număroase case au fost dărâmate. Sunt 2 morți. De 28 ore plouă necontentit.

Glume.

La judecătoria.

— Pentru a doua-ora în timp de o lună ești adus aici... Nu-ți dai bre omule seamă că e rușinos?

— Ba eu îmi dau seama, domnule judecător, dar sergentul de stradă nu vrea să priceapă că e rușine.

*

Părerile unui funcționar de poștă asupra femeilor:

»O femeie măritată este o scrisoare sosită la adresă.

»O fată este o scrisoare, care încă nu s'a trimis.

»Iar o fată bătrână este o scrisoare care s'a pierdut la poștă.«

Sfat iepuresc.

Iepurii s'au fost strâns la sfat.

Au pus ce au pus la cale, când hait' văd un ogar venind cât putea spre ei.

Atunci unul dintre ei:

— Iată ogarul!

Altul:

— Hai să fugim.

Și altul:

— Ia stați, mă, cum? Noi nouă — că nouă ierau — nu putem noi să ținem piept unui ogar?

Și-al patrulea:

— Măi, îmi vedeți voi mie mustața asta? De fugă mi-a albit!

...Și-au și tulit-o, că prea se apropiase ogarul.

Bibliografie.

St. O. Iosif. »Zorile« Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

»P. Ispirescu« Povestirile unchișului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete Teatru I.

De caprișul următor:

»Soldan Viteazul«, »Mama Anghelușă«, »Herșeu Boccegiul«, »Clevetici«, »Sandu Napoii«, »Surugiul«, »Ion Păpușariul«, »Cucoana Chirița«, »Barbu Lăntaru«, »Paranositul«, »Kera Nastasia«, »Haimana«, »Gură-Cască«, »Stan Covrigariul«, »Vivandiera«, »Păcală și Tândală«, »Scara mătăi«, »Craiu nou«, »Harță Răzășul«, »Ramășagul«, »Peatra din casă«, »Nun'a țărănească«, »Chirița la Iași«, »Chirița în Provincie«.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu

Redactor respons.: Victor Branice.

RACHITIS

Cele mai bune substanțe de nutrire, care conține Emulsiunea lui Scot. hrănesc oasele, le fac tari, drepte, și promovează dezvoltarea iute a cărnei sănătoase.

Starea sanitară generală

revine și copiii mici care sufer de Rachitis devin așa de sănătoși și tari ca ceilalți copii. (4)

Veritabil numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procesurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

Hala e încălzită.

Bioscopul APOLO din Budapesta

Strada Vămei.

Sâmbătă în 21 și Duminică în 22 Novembre. Programa:

1. Stingerea unui foc în Paris (tablou după natură). — 2. Drum de fier cu dinți peste Montblanc. — 3. Regele năcăjit (poveste). — 4. Balon nou cu cârmă (tablou humoristic). — 5. Trăiască sf. libertate. — 6. Un fluid minunat. — 7. Caveler misterios. — 8. Nebunia preveștită din alcool (dramă). 9. Mișelul cu frac (dramă).

Tot a doua-zi program nou.

PREȚUL LOCURILOR: Loje (4 persoane) cor. 4.—; Un loc în loje cor. 1.—; Locul I. 80 fl.; Locul II 60 fl.; Locul III 20 fl.; Copii sub 10 ani și soldații plătesc pe locul I și II prețul de jumătate.

Reprezentările în zile de lucru dela 6—7½ oare și dela 8—9½ oare.

Duminica și sâmbătoarea dela 3—4½ oare; 4½—6 oare; 6—7½; 7½—9½ oare.

Bilete se pot lua însinte toată ziua dela D-l I. VICTOR, trafică, Strada Vămei 30.

Cerând sprijinul Onor. public servez

cu toată stima

(5—20)

Diracțiunea.

KERTSCH FRIGYES sen.

Agentura pentru mijlocirea de vânzări de case și pământuri.

BRAȘOV, Strada Neagră Nr. 4.

100—2000 jugăre resp. și 3000 de jugăre de pământ la loc șes (împreună cu edificiile economice aparținătoare) în apropiere de calea ferată sunt de dat în arândă pe mai mulți ani în comitatele: Treiscaune, Odorheiu, Târnava-mare, Tu da - Arieș, Arad, Făgăraș și Cluj.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE

SALAMĂ și CĂRNĂȚĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor.

Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel. Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unda. Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

WILHELM SCHMIDTS,

Franzelările fină și de lux. Brutărie, Vânzare de făină.

Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirscher 2.

În fiecare zi se capătă de 3-oi **franzesele proapte, și pâne de casă.** Pâne neagră Graham proaspătă.

Cezonaci și Pizmeți proaspeți în fiecare zi.

La toate expozițiile unda s-a luat parte, produsele mele au fost premiate cu cel dintâiu preț. La expoziția din București din anul 1906 premiat cu medalia de argint.

În fiecare zi:

Krenwürstei proaspeți.
Șuncă escelentă.
Costița de porc fierte și nefierte.

Cele mai fine

Cărnuri afumate (mezeiuri)

se capătă la

H. G. ZEIDNER,

Brașov, Strada Hirscher.

N. GRĂDINAR,

BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20

" " " " " 4—

" " " " " 4-80

Liqueruri fine Rum Jamaica, Java.

Cuba. Diferite soiuri de Cognac

în buteli și tot-felul de mărfuri

de băcanie.

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă birefacere pentru

Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFONT

care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAG. ZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confecționarea de corsete specialitate

BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicose la stomac și pânteece, în contra cărcelilor și arelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor n-ai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspanidre, ce cresco mereu de mai multe decenii încôce. Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Fal-ificății e se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este fôrte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcă. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metcdul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cincii bucăți cor. 1.80

— Fie-care bucăstă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. furnisor al curții imperiale

— Comande din provincia se efectuează dîlnic prin rambursă post-âlă —

La deposite s-ș se c-eră anumit preparatele provădute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoși.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înreg strată.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățator la școala confesională gr. cat. din Beclean (Bethlen) comitatul Solnoc-Dobâca.

Salariu anual 1000 coroane, cuartir, grădină de ½ jugăr și quinque-nalele prescrise prin legea școlastică.

La rugare este de a se alătura a) diploma de calificățiune; b) document despre serviciul de până aci.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită cererile până în 25 **Novembre** st. n. 1908 la presidiul senatului școlastic gr. cat. din Beclean.

Vor fi preferiți acei cari vor dovedi abilitate în conducerea unui cor.

Beclean, Novembre 1908.

Gregoriu Pușcariu m. p. președintele senatului școl.

Ivan Cărcu m. p. notar.

1—2.

Avis!

La societatea cooperativă pentru fabricarea pâinii numită „Trail” în Craiova (România) se caută un bun măestru șef (Brodbacker) de preferință Român, care cunoaște această industrie cu mașini sistematice.

Refe tantii să-și adreseze ofer-

tele și certificatele ce posedă la adresa Societatea „Trail”, Craiova, Str. I. C. Brătianu Nr. 29. România.

(411,1—2)

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RÉTHY Pemete bombóne!

torile Crăciunului haine bune

Aviz important.

Aduce la cunoștința Onoratului public din loc și împrejurime că **mi-a sosit** un mare asortiment de **stofe franceze și engleze.**

Prăvălia de stofe din Brașov

P. PAVEL & Comp.,

Brașov, Strada Michael Weiss Nr. 26.

În prăvălia mea se lucrează atât **haine civile** cât și **militare** cele mai elegante haine de bărbați după măsura și după croiala franceză și engleză se pregătește în propriul atelier aranja după recerințele cele mai moderne.

Eu cred, că On public poate avea toată încrederea în mine, care am fost distins pentru lucrarile mele bune în anul 1906 la Expoziția generală romană din București cu medalia de argint și Diplomă de recunoștință.

Comande din provincie se execută prompt și ieftin.

Mare magazin de: Manjete și gulere de pânză. Manjete și gulere de cauciuc. Botoni pentru manjete. Mănuși de iarnă blănite de Glas-se și de lână cu prețurile cele mai ieftine.

firma **P. PAVEL & Comp., Brașov.**

Magazin nou!

Am onoarea a aduce la cun ștința On public că am deschis un magazin cu **bijuterii d'aur, argint și ciasornice** sub firma **Th. Kärgelein,** Brașov, Strada Porții nr. 57

Vis-à-vis de Librăria „BRASÓI LAPOK”. — Năsuința mea este aceea a câștiga încrederea On. public prin un serviciu solid.

Atelier propriu de reparaturi. — **Inele de logodnă se pregătesc în cel mai scurt timp după măsură.**

Cumpăr aur vechiu, argint și pietri scumpe.